



Výroční zpráva za rok 2017

Společnost : **Památník Šoa Praha, o.p.s.**

Sídlo: **Praha 7, Veverkova 1410/8, PSČ 170 00**

IČ: **242 72 914**

Právní forma: **obecně prospěšná společnost**

Druh obecně prospěšných služeb: **Vybudování a provozování Památníku Šoa Praha.**

Datum vzniku společnosti: **13. října 2012**
Společnost je zapsána v rejstříku obecně prospěšných společností vedeném Městským soudem v Praze, oddíl O, vložka 965.

Nedílnou součástí této výroční zprávy jsou:

- rozvaha a výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2017
- příloha k účetní závěrce za rok 2017
- výrok auditora

Zákonem požadované údaje, které nejsou uvedeny přímo v textu výroční zprávy, se uvádějí v příloze k účetní závěrce, která je její součástí.

Ve vývoji projektu PAMÁTNÍK TICHA byl rok 2017 zlomový ze tří základních důvodů...

- Podařilo se zásadně posunout projektování – vznikla realizační architektonická studie, která svým dílem ovlivnila další perspektivy financování investiční části revitalizace nádraží Bubny pro místo paměti.
- Zaktivizovaly se všechny tři základní směry vývoje, které byly hned na počátku definovány jako nezbytné pro zajištění kvalitního veřejného dialogu nové instituce. Tedy máme dnes jasnou studii architekta, která se dopracovává do prováděcí dokumentace, máme koncepci vzdělávání, na kterou byla podána grantová žádost na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, a byla také ucelena koncepce budoucí stálé expozice.
- Kulturní programy pořádané meziročně dostaly čitelnou dramaturgickou koncepci a svým časovým harmonogramem v podstatě pokryly většinu roku, aby se nezisková společnost stala značkou, která má svou stálou nabídku v kulturní nabídce Prahy.



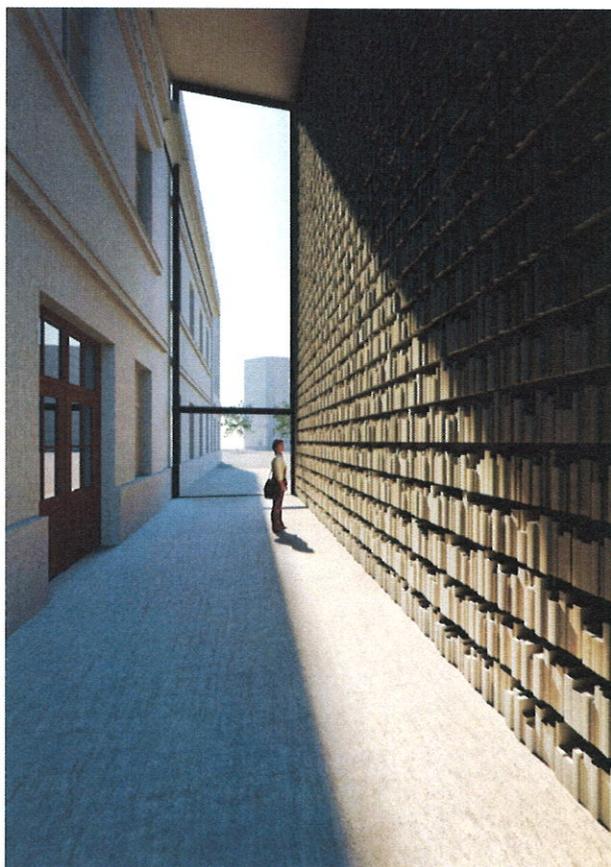
Po určité depresi z verdiktu o zmařené koncepci financování přestavby objektu nádraží, připravované v průběhu roku s Ministerstvem kultury České republiky jako investiční záměr, bylo třeba založit celý program vývoje i kulturních programů nové sezony znovu.

Ministr Daniel Herman – poté, co se resortu nepodařilo udržet v plánovaném rozpočtu titul pro Památník ticha, přislíbil podpořit alespoň projektování s tím, že nový investiční záměr pro rozpočet roku 2018 bude prokazatelnější. Poradní skupina architektů navrhla věnovat novou pozornost koncepci architektury a na základě nového zadání vypracovat realizační studii, která se stane podkladem prováděcí dokumentace.

Nové zadání spočívá především ve změně majitele nádraží Bubny, která nabídla projektovat do okolního prostoru. Navíc bylo rozhodnuto, že do budoucna už objekt vůbec nebude sloužit drážnímu provozu, a architekti se tedy k jeho nepůvodním částem mohou chovat radikálně.

Byla sestavena odborná porota a zadána soutěž realizační studie. Ve dvoukolovém hodnocení zvítězilo studio ARN z Hradce Králové. Soutěžní studie kolektivu řízeného Ing. arch. Jiřím Krejčíkem byla odbornou komisí doporučena k realizaci.

Do konce roku 2017 byl návrh dopracován do studie, byla dokončena dokumentace pro změnu územního rozhodnutí a podařilo se vypsát veřejnou soutěž na dodavatele prováděcí dokumentace.



Na základě perspektivní vítězné studie se primátorka Prahy Adriana Krnáčová rozhodla podpořit přestavbu nádraží investiční částkou nezbytnou na jeho přestavbu.

Titul byl do konce roku magistrátem schválen a rozložen ve finančních plánech na dva roky – 2018 a 2019.

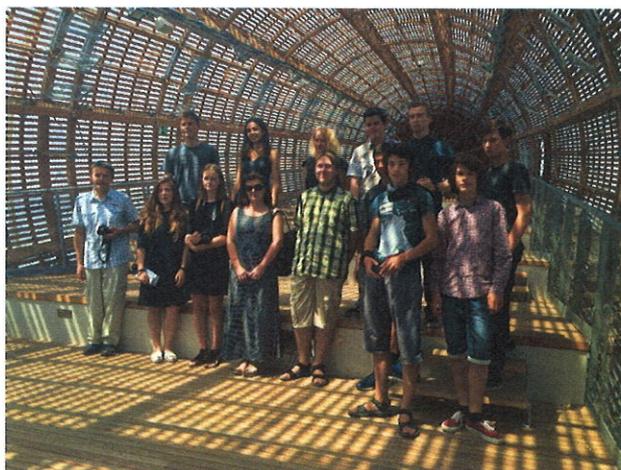
Vzdělávací koncepce Památníku ticha si klade za cíl vyvinout v průběhu vývoje a přestavby objektu takovou nabídku lektorovaných programů pro školy všech typů, aby s otevřením nové instituce bylo školám vytvořeno kvalitní zázemí projektové výuky v různých – tzv. velkých – tématech Památníku ticha. Aby školy mohly bádát v poutavě připravených lekcích, aby přicházely opakovaně a aby mohly k vývoji jednotlivých vzdělávacích projektů také samy přispět.

Strukturovaná koncepce vzdělávání byla ve spolupráci s Památníkem Lidice podána jako grantová žádost na výzvu pro občanské vzdělávání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky. Pokud se podaří finance přidělit, budou jednotlivé lekce vznikat v průběhu let 2018–2020.

V meziročním kulturním programu byly některé vzdělávací záměry realizovány jako jednorázové akce:

a) Seminář pro středoškolské filmaře OD SVĚDECTVÍ

K PODOBENSTVÍ přinesl velmi potěšující účast i výsledky. Nejlepší studentské snímky byly prezentovány na komentovaném večeru v letním kině na střeše Veletržního paláce v září 2017. Účast na projekci byla překvapivá a reakce na amatérské filmy tvůrčí.



- b) Druhým vzdělávacím proudem je stále se rozvíjející odkrývání **Vrstev paměti města.**

Pokračuje sestavování místotěky velkých příběhů 20. století, které se vztahují ke konkrétním domům v okolí nádraží Bubny.

Projektujeme graficky upravené tabule, které budou sdělovat na jednotlivých domech řadu informací o jejich minulosti, o identitě lidí, kteří je obývali. S novým rokem bude kompletace textů předána širší přípravné skupině studentů Gymnázia Přírodní škola.

Po dokončení určité trasy budou tabule vyvěšeny i s výzvou pro jejich další rozvíjení z domácích archivů. Následně budou dopracovány a nabídnuty nájemníkům domů k vyvěšení uvnitř společných prostor bytových domů.

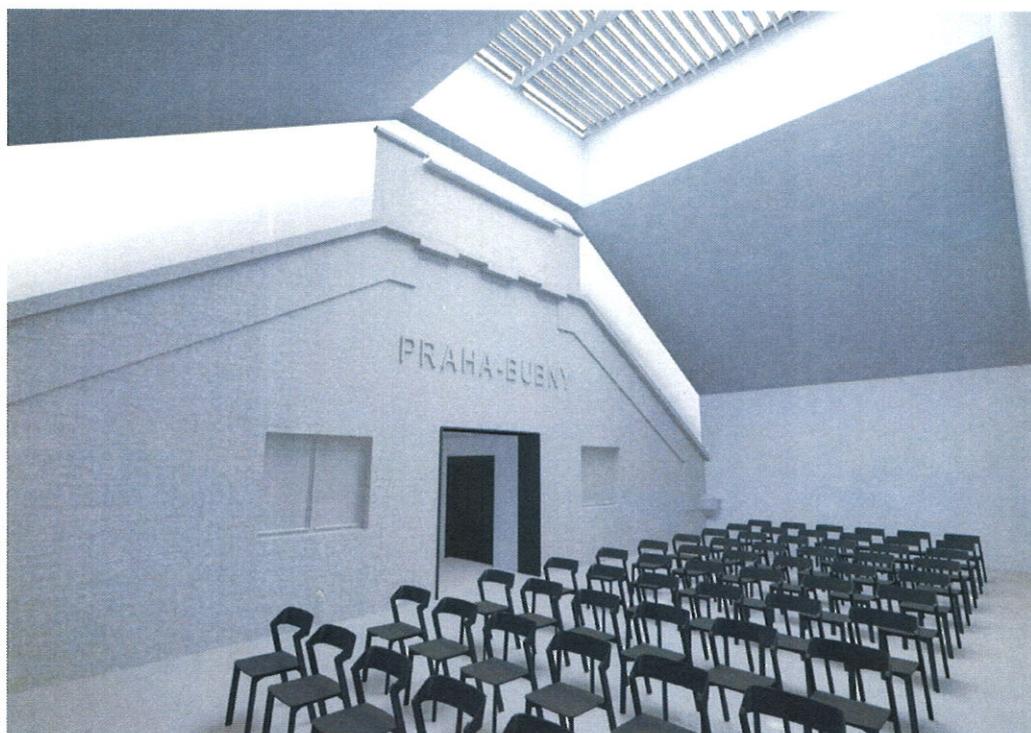
V průběhu roku by takto měly vzniknout alespoň tři trasy i s papírovými průvodci, po kterých budou moci školy a rodinné kolektivy putovat městem v novém úhlu pohledu na jeho někdejší identitu.

- c) Během celého roku probíhal vývoj jednoho modulu vzdělávací lekce podle **Heroic Imagination Project (HIP) Philipa Zimbarda**, který nám byl koncem roku 2016 předán samotným autorem k transformaci pro paměťová témata. Odborná pedagogická skupina ve složení Jiří Reiterman z DOX, Bob Kartouz z EDUin a Milan Tomeš připravili v koordinaci Heleny Kovařikové prezentaci pro lekci založenou na efektu přihlížejícího (*bystander effect*).

Po sérii veřejných diskusí o potenciálu zimbardovské transformace byla hodina prezentována na semináři o vzdělávacích projektech paměťových institucí nazvaném **Proti normalizaci zla ve společnosti – od současnosti k minulosti a zpět k dnešku.**

Vzdělávací koncepce vzniklá v průběhu roku 2017 pomohla sestavit obsáhlou grantovou žádost na výzvu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, která byla koncipována ve spolupráci s Památníkem Lidice.

Záměrem grantové žádosti je, aby po definitivní přestavbě nádraží Bubny na Památník ticha bylo hotové základní portfolio vzdělávacích programů školám různých zaměření a věkových kategorií v okruhu témat stálé expozice, jako je „Propaganda“, „Dehumanizace“, „Odchody a návraty“, „Rozpad meziválečné kulturní identity Prahy“ a podobně.



(Vizualizace ze studie ARN – sál pro vzdělávání a kulturní akce)

Ohlédnutí za programovou skladbou roku 2017

Cyklus kulturních programů byl připraven v ucelené dramaturgické koncepci, jejímž společným jmenovatelem byla JINAKOST. Na nádraží byli pozváni umělci, kteří by podle nacistické eugeniky neměli mít právo na další život v budoucí třetí říši. Proto zde vystupovali romské kapely, umělci s různými handicapem fyzickými a mentálními a pochopitelně skupiny s osudovou vazbou na příběhy šoa.

Více uvádíme v příloženém námětu.

HARMONOGRAM ROKU 2017

K výročí „Holocaust Day“ – 27. ledna – jsme zajistili výstavu v prostorách Riverside School. Vývoj památníku dokládaly fotografie „Stigmatizovaných míst“ + výstava původního projektového záměru.

Krátkodobou instalaci završila diskuse ve spolupráci s Terezínskou iniciativou o vzpomínání a připomínání.

Programová sezona na nádraží Bubny započala ve spolupráci s knižním veletrhem SVĚT KNIHY 12. května živým čtením a setkáním s dvěma zahraničními autory. **John Boyne** a **Uri Orlev** vystoupili v nádražní hale v diskusi o vzpomínání na válečné události, kterou moderoval vydavatel **Martin Vopěnka**. Zúčastnili se ambasadoři Izraele a Rakouska.

Ve dnech 13. a 14. května se nádraží Bubny stalo jednou z adres festivalu Open House Praha. Během jednoho víkendu navštívily budoucí Památník ticha dva tisíce návštěvníků – zájemců o architekturu.

Jako doprovodné programy jsme nabídli inscenaci divadla **Aldente** z Brna, ve které vystupují herci s Downovým syndromem, „**Kdopak by se toho bál**“. Následoval koncert romské kapely **Terne Čhave** moderovaný **Renatou Berkyovou**.

V rámci prezentace pro návštěvníky Open House byl představen projekt „**Intervence do veřejného prostoru**“ na území Bubny-Zátory. Jeho záměrem je primárně znovu a znovu přivádět na tato neutěšená místa návštěvníky a vést veřejný dialog o potřebě koncepčního řešení neutěšeného stavu tzv. největšího rozvojového území Prahy.

V průběhu roku se v rámci této intervence uskutečnila celá série kulturních akcí, které usilují o kulturní „očistu“ zátěží těchto prostor dotýkaných pohnutou historií. Vedle jednorázových kulturních událostí vypovídá o pomalých iniciacích veřejného prostoru především nově založená GALERIE VRSTVY PAMĚTI.

Letní kulturní cyklus jsme – podobně jako minulý rok – časově koordinovali s festivalem United Islands, se kterým spolupracujeme jako alternativní scéna v nabídce již třetím rokem.

Sérii zahájilo dvojí uvedení původní divadelní inscenace Gymnázia Přírodní škola „**Terezínské zvony**“, určené pro školy a přátele holešovického gymnázia, kdy studenti sekundy prezentovali divadelní hru z prostředí sirotčince v terezínském ghettu. Příběh anoncuje věta: ***Jak se kamarádství a odvaha utkaly s temným osudem.*** Text inscenace napsal **František Tichý**, ředitel školy.



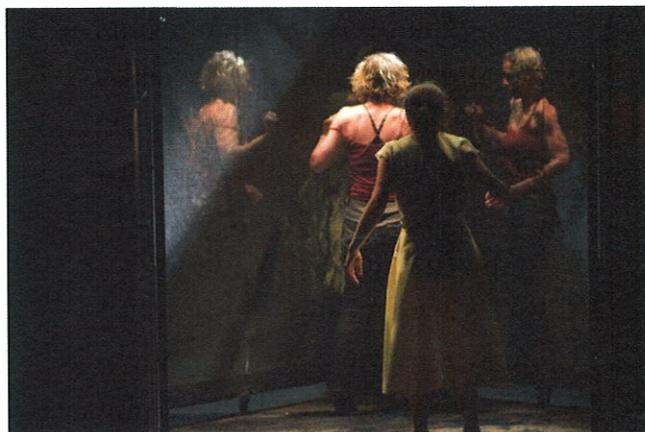
Středa 21. června večer byla ve znamení koncertu **HLASkontraBAS...**

Duo zpěvačky Ridiny Ahmed a kontrabasisty Petra Tichého dokládá, že zpěv je cesta k druhým i k sobě samému. Sólistka s českými, súdánskými a rusko-židovskými kořeny byla prvním diskutujícím na peronu nádraží Bubny k tématu Jinakost.

Středeční večer završilo další uvedení představení „**Čekárna**“ mezinárodního tanečního souboru **Farma**

v jeskyni. Inscenace inspirovaná příběhem pamětnice deportované z nádraží Bubny byla v programu uvedena slovy:

„...na místě svědomí střední Evropy se za tónů slovenského tanga setkáme s přízraky těch, s nimiž jsme se nerozloučili.“



**Čtvrtek 22. června patřil celodennímu semináři nazvanému
OD SVĚDECTVÍ K PODOBENSTVÍ.**

Byl určen středoškolským filmařům, které zajímá dramaturgická reflexe jejich snímků realizovaných na motivy velkých příběhů 20. století.

Stejný den večer nádraží Bubny opět ožilo divadelní nabídkou. Studenti **Gymnázia Přírodní škola** uvedli „**Terezínské zvony**“ pro širokou veřejnost.

Ve čtvrtek 22. června hostil Památník ticha také **Klubovou noc festivalu United Islands**. Moderátorka sdružení **Romea Renáta Berkyová** uváděla zpěváka a akordeonistu romského původu **Mária Biháriho**, jenž vystupoval se skupinou **Bachtale Apsa a Martinem Svátkem** jako hostem.



V pátek 23. června zahájila odpolední výtvarná dílna nazvaná **JAMMING** první kulturní intervenci do veřejného prostoru **GALERIE VRSTVY PROSTORU**. Experimentální výtvarný projekt umělců postižených mentálním handicapem vytvořil dvanáctimetrový obraz pod vedením **Mirka Kaufmana** a **Otto Kowena**, malířů postižených akademickým vzděláním. O hudební doprovod výtvarné improvizace se postaral **Martin Janíček**, sochař a hudební performer.

Páteční večer na nádraží Bubny završil **Allstars Refjúdží Band**, složený z hudebníků různých národností a náboženských vyznání, kteří pocházejí z několika kontinentů. Skupina míchá kurdský folk a pop, akordeon východoevropského stylu, čínskou operní a popovou hudbu, švýcarské nápěvky z hor a kabaretů, dixieland, brass, rap a další žánry.

Večer téhož dne byla uvedena **další repríza „Čekárny“ DS Farma v jeskyni**.

V sobotu 24. června vystoupil **Památník ticha** se svými novými „bubny z nádraží Bubny“ v epicentru United Islands of Prague – na Rohanském ostrově. Byl vytvořen velkoplošný obraz z originálních bubnů-kachonů „Carton Cajon“. Ten se následně proměnil v nástroje rytmického orchestru, jenž předvedl v praxi „rušení ticha pasivního přihlížení mlčící většiny“. Veřejnost vyzkoušela nový typ papírových nástrojů „Carton Cajon“, připravovaných na podzimní **BUBNOVÁNÍ PRO BUBNY**. Společnému happeningu předehrával svůj exotický rytmus slavný bubeník Papis.

V neděli 25. června odpoledne uvedla moderátorka **Barbora Hrzánová** inscenaci „**Vzhůru nohama**“, integrované představení herců s mentálním znevýhodněním a profesionálů.

Tentýž večer jsme na peronu nádraží Bubny nabídli prostor nevidomé instrumentalistce **Ráchel Skleničkové**, kterou podpořila svým hlasem **Irena Budweiserová**, hvězda Spirituál kvintetu a bluesových uskupení špičkových interpretů jazzu.



Vyvrcholením koncertu byla **vernisaž obrazu z dílny JAMMING**, která oficiálně otevřela **Galerii Vrstvy paměti**.

Večer završila třetí repríza inscenace „**Čekárna**“ **DS Farma v jeskyni**.



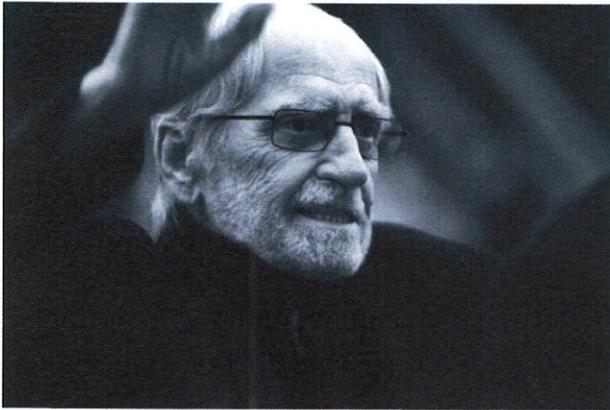
Ve dnech 26.–29. června se v prostředí nádraží Bubny uskutečnil workshop kurátorky galerie **VRSTVY PAMĚTI** Ivany Brádkové se studenty a absolventy **DAMU + UMPRUM**.

Nový školní rok byl zahájen pro desítky učitelů dějepisu Letní školou **ÚSTR**, pro kterou **Památník ticha** zajistil jeden seminář v prostoru města a závěrečnou přednášku o hledání jazyka velkých příběhů 20. století v krajině města.

V pondělí 11. září se konala již druhá projekce **Památníku ticha** na střeše **Veletržního paláce**.

Cyklus dokumentů semináře **OD SVĚDECTVÍ K PODOBENSTVÍ** přilákal nečekané množství diváků. Večerní program uváděli lektoři semináře.

Ve čtvrtek 21. září byl zahájen podzimní cyklus programů Památníku ticha. Pod názvem **STANICE BUBNY zahajuje vysílání** byl uveden nový projekt



veřejné komunikace Památníku ticha: *Site-specific vysílání z místa paměti je nový multikulturní dialog na různých vysílacích vlnách, na internetu a hlavně v místě, kudy prošla historie.*

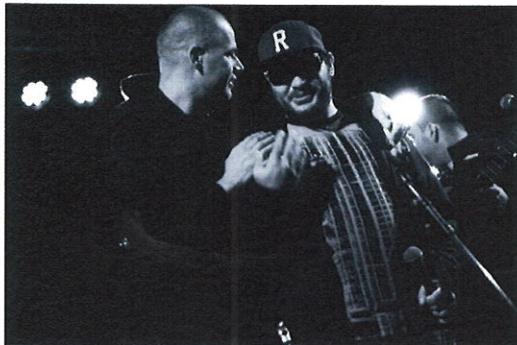
Patronem Vysílání stanice Bubny se stal spisovatel Jiří Stránský.

Podvečerní otevření GALERIE VRSTVY PAMĚTI za účasti autorů potvrdilo veřejný zájem o kulturní intervence do největšího pražského brownfieldu.

Večer téhož dne patřil již druhému vystoupení skupiny **THE TAP TAP** na nádraží Bubny. *Koncert orchestru studentů a absolventů školy Jedličkova ústavu byl spojen s diskusí o jinakosti s těmi, kteří se nebojí bourat zdi mezi námi.*



Téhož večera následoval druhý koncert **Mária Bihářiho s Martinem Svátkem a skupinou Bachtale Apsa**. Jako mimořádný host vystoupil **Vladimir 518**, populární rapper, výtvarník, experimentální filmař.



V průběhu září byly instalovány do prostředí v okolí nádraží Bubny různé sochařské objekty pod vedením kurátorky Ivany Brádkové.

V úterý 3. října se uskutečnila oficiální **VERNISÁŽ GALERIE VRSTVY PAMĚTI** (kurátorka: **Ivana Brádková**). Svá díla představili: **Daniel Pešta, Kryštof Kaplan, Martin Janíček a Lenka Hájek Kristiánová**.

Událost se těšila nezvykle velkému počtu návštěvníků a měla dobrou odezvu v tisku.



Životem „pomíjivých soch“ je vlastně jejich postupný zánik. Výsledkem záměru bude cyklus fotografií a dokumentárních záznamů, které sledují dialog agresivního prostředí místa paměti s uměleckými díly, jež zrcadlí příběhy těch, kteří přes Nádraží Bubny odcházeli do neznáma.

Bubnování pro Bubny 2017

Již tradiční připomenutí výročního dne prvního transportu pražských občanů židovského původu vypraveného z Prahy.

Happeningu s vážným podtextem předcházel cyklus kulturních akcí.

V sobotu 14. října vystoupil v odjezdové hale nádraží Bubny **BodyVoiceBand** s věhlasnou inscenací **VOJNA. Hudebnědramatickou skladbu na motivy klasické inscenace E. F. Buriana uvedl divadelní spolek nedávných absolventů DAMU pod vedením Jaroslavy Šiktancové s choreografií Martina Packa.**



V neděli 15. října měla „Vojna“ a **BodyVoiceBand** druhou reprízu.

V pondělí 16. října se uskutečnilo již třetí BUBNOVÁNÍ PRO BUBNY, opět s moderací významných herců a hudebníků – letos za rytmického doprovodu **SLETU BUBENÍKŮ** pod dramaturgickým vedením Pavla Fajta.

Program oficiálně zahájil přímý přenos Českého rozhlasu Plus, který přímo z nádražní haly vysílal veřejnou diskusi pod názvem NENÍ PRAVDA, ŽE TO NEJHORŠÍ UŽ SE STALO.

Jedno ze základních hesel scénáře stálé expozice budoucího Památníku ticha se stalo tématem pro pět diskutujících hostů v moderaci Jana Bumby.

Jako hosté vystoupili v přenosu i při moderacích **Bubnování pro Bubny** spisovatelka a pamětnice **Eva Erbenová**, dokumentaristka **Helena Třeštíková**, filosof a politolog **Václav Bělohradský**, historik **Eduard Stehlík**, výtvarník a zakladatel o. p. s. Památník Šoa Praha **Jaroslav Róna**.

Vyvrcholením veřejného setkání se stalo **Pojmenování ulice v neprostoru města po Nicholasi Wintonovi.**

Nicholas Winton je v posledních letech objeveným hrdinou spojeným s historií „kindertransportů“ z pražského Wilsonova nádraží. Příběhy rodin zachráněných se uzavírají na nádraží Bubny – usilujeme o to, aby ulice, která jednou spojí osy města napříč místem paměti, nesla jméno toho, kdo zachránil na sedm set dětí před konečným řešením...



Po *Bubnování pro Bubny* následovala vernisáž výstavy k vítěznému návrhu architektonické soutěže pro **REVITALIZACI NÁDRAŽÍ BUBNY PRO MÍSTO PAMĚTI** v The Chemistry Gallery.

Realizační studii budoucího Památníku ticha uvedla veřejně pozornosti primátorka hlavního města Prahy Adriana Krnáčová.



Večer završil koncert **SLETU BUBENÍKŮ PRO BUBNY** v sále Elektra paláce ORCO.

Sezonu roku 2017 zakončila událost, jež přispěla k rozvoji koncepce vzdělávání Památníku ticha. Dne 17. října – ve spolupráci s oddělením vzdělávání Centra současného umění DOX – se Památník ticha zúčastnil semináře „*Proti normalizaci zla ve společnosti – od současnosti k minulosti a zpět k dnešku*“.

Zde proběhla další pokročilá prezentace záměru transformace HIP Philipa Zimbarda na paměťová témata za účasti specialistů ze vzdělávacího centra památníku v Buchenwaldu a památníku Kazerne Dossin Mechelen.



Pavel Štingl

Tým o.p.s. PAMÁTNÍK ŠOA PRAHA v roce 2013

Pavel Štingl, ředitel společnosti

Správní rada:

Zuzana Strnadová, ředitelka Muzea hlavního města Praha (předsedkyně správní rady o.p.s.)

Helena Koenigsmarková, ředitelka Uměleckoprůmyslového muzea v Praze

Jaroslav Róna, malíř a sochař, zakladatel výtvarné skupiny Tvrdohlaví

Tomáš Töpfer, herec, divadelní ředitel, pedagog Divadelní fakulty AMU

Leoš Válka, ředitel centra DOX

Libor Winkler, předseda představenstva společnosti RSJ

Dozorčí rada:

Tat'ana Fischerová, herečka, předsedkyně Klíčového hnutí

Martina Lehmannová, ředitelka Památníku Lidice

Tomáš Kraus, tajemník Federace Židovských obcí v České republice

Vývoj projektu:

Jiří Krejčík - ARN Studio, autor realizační studie revitalizace objektu Nádraží Bubny

Zuzana Komárková - InAdvisors, strategický administrátor vývoje projektu

Pavel Jirásek - Culture Tech, projektový manager

Lenka Burgerová + Matěj Spurný, poradci historie

Realizační tým programu:

Tereza Vytisková - Pecháčková, produkční

Kristián Těmín, komunikace na sociálních sítích

Hana Plná, účetnictví, administrace grantů

Jakub Štingl + Dan Bartoš, redakce webových stránek

Jan Havel, grafika tiskovin

Ivana Brádková, kurátorka Galerie Vrstvy paměti, scénografie

Renata Králová, programová skladba

Iлона Horáčková + Matouš Bičák, lektori filmového semináře a vzdělávání

Jiří Čištecký + Helena Kovaříková, zahraniční vztahy

Marcela Straková + Miroslav Krupička + Magdalena Bičíková + Jana Bryndová, PR

Karel Cudlín + Matěj Stránský + Bára Lockefer, fotografové



Příloha č. 1

Přehled akcí roku 2017

27. leden	„Holocaust Day“ - výstava v prostorách Riverside School...	150 návštěvníků
2. květen	SVĚT KNIHY živé čtení, diskuse ...	40
13. - 14. květen	Open House Festival	1 100
	Inscenace divadla All dente „Kdopak by se toho bál“...	60
	Terne Chave moderováno Renatou Berkyovou ...	150
červen	3x Tereziánské zvony, Gymnázium Přírodní škola	210
21. června	Hlas kontra Bas	80
	3x Čekárna Farmy v jeskyni	250
22. června	Koncert Mário Bihári + Bachtale Apsa + Martin Svátek	200
23. června	GALERIE VRSTVY PROSTORU, otevření	60
	Koncert Allstars Refjúdží band	50
24. června	United Islands of Prague - na Rohanském ostrově	200
25. června	divadlo Vzhůru nohama	60
	koncert Ráchel Skleničková + Irena Budweiserová	150
	Vernisáž obrazu z dílny JAMMING	80
	3x divadlo Čekárna “ DS Farma v jeskyni	250
26. - 29. června	workshop galerie VRSTVY PAMĚTI	
11. září	OD SVĚDECTVÍ K PODOBENSTVÍ, projekce	80
21. září	STANICE BUBNY zahajuje vysílání	
	Otevření GALERIE VRSTVY PAMĚTI	50
	koncert The TAP TAP na nádraží Bubny	250
	koncert Mária Biháriho + Vladimír 518	300
3. října	VERNISÁŽ GALERIE VRSTVY PAMĚTI	150
14. - 15. října	2x Body Voice Band - VOJNA	150
16. října	třetí BUBNOVÁNÍ PRO BUBNY	500
	Vernisáž ke studii v The Chemistry Gallery	200
	Koncert SLETU BUBENÍKŮ PRO BUBNY v sále Elektra	400
<u>Semináře vzdělávací:</u>		
1. září	ÚSTR workshop + seminář o paměti v prostoru města	250
22. červen	seminář OD SVĚDECTVÍ K PODOBENSTVÍ	40
17. října	Seminář Proti normalizaci zla ve společnosti	30
10. listopadu	Post Bellum, česko-německé setkání	30

(Modře označujeme akce spolupřátané s jinou institucí)